

Magyar Nemzeti Múzeum

Orsz. Széchényi könyvtára

Budapest

Gömb

**Kézimunkák,
kötő és
himzőfonalak
Kertsiknél**

Vasárnaponként megjelenő független politikai és társadalmi lap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

HORTHY MIKLÓS-TÉR 9. SZÁM. Telefon sz. 56.

Lapzárta csütörtökön este. Kéziratokat vissza nem adunk

FŐSZERKESZTŐ:

MÁRKUS LÁSZLÓ

ELŐFIZETÉSI DIJAK: Egy évre 8 pengő. Félévre 4 pengő
Negyedévre 2 pengő. — Egyes szám ára 20 fillér.

Külföldre: Egy évre 12 pengő.

A MOVE Rimaszombatban megalakult.

A lapunkban már ismertettük, gondos előkészítési munkálatok elvégzése után a Magyar Országos Véderő Egyesület (MOVE) mult vasárnap délelőtt a Polgárikör nagytermében, városunk keresztény társadalmának nagy érdeklődése mellett lefolyt közgyűlésen egyhangú lelkesedéssel megalakította itteni csoportját.

Az országos központ részéről megjelent *Bánkuthy László* főtítkárral részvételével megtartott alakuló közgyűlést az itteni csoport megalakulásának gondolatát annak idején felvető s az előkészítési munkálatokat nagy hozzáértéssel, ráteremtéssel, lelkiismeretesen végző és irányító *dr. Janisch Géza* miniszteri tanácsos, helybeli m. kir. pénzügyigazgató a MOVE jelszavával: „Becsülettel a Hazáért!”, majd a magyar Hízekegy elimádkozásával bevezetve, megnyitó beszédében lelkesedéstől emelkedett hangon világitotta meg a MOVE gondolatot s vázolta fel a MOVE nagyjelentőségű célját.

A nagy tapssal fogadott megnyitó beszéd elhangzása után *Percz Samu* elnöklete alatt kiküldetett az elnökség és tisztikar, valamint a választmányi tagsági helyek betöltésére jelölő bizottság. A jelölő bizottság munkájának idejére felfüggesztett közgyűlés újabb megnyitása után *Percz Samu* felolvasta a jelölő bizottság következő javaslatát:

Elnök: Varga Imre.
Társelnökök: Dr. Janisch Géza és Éva László.
Alelnökök: Dr. Bányai József, Gabonás István és Rábely Miklós.
Főtítkár: Márkus László.
Titkárok: Bihary Barnabás, Gyulai István és dr. Szabolcs András.
Pénztáros: Ifj. Derekas János.
Ellenőr: Kocz András.
Ügyész: Dr. Ragályi Antal.
Orvosok: Dr. Balogh Ádám, dr. Ragályi Nándor és dr. vitéz Vereczkey Gyula.
Szerktáros: Kertsik László.
Háznagy: Kalocsay Gyula.
Jegyző: Derekas József.

A választmány tagjai: Baráth Károly, Benkovits Gyula, Bottlik Sándor, dr. Dóczy András, Dulovics Lajos, ifj. Durda János, Fábrián Vilmos, Filo András, dr. Gabonás János, Gece József, Gémes Béla, dr. Halász István, Haynik Géza, Horváth Lajos, Kálmán Károly, Kovács Lajos, Králik János, Kún György, Lakatos István, Ludvig Antal, Makovits Jenő, Nagy Miklós, Percz Samu, Pecsók La-

jos, Sipos József, ifj. Szabó Elemér, Szabó Károly, Szécsi Kálmán, Szoyka Pál, Szöllősy Gyula, Szöllősy István, Telek Gyula, Teleszniczky Ferenc, Temják Pál, Tóth Ernő, Tóth László, Vallaszky Rezső, Vozáry Samu.

A jelölő bizottság javaslatát a közgyűlés egyhangúlag elfogadván, a jelöltek megválasztása határozatként kimondatott s ezzel a helyi csoport alakulása jogérvényesen megtörténvén, Varga Imre ref. lelkész tetszésnyilvánításoktól gyakran félbeszakított elnöki székfoglaló beszédében, a többek között, meggyőző erővel hangoztatta, hogy hiábavaló minden politikai küzdelem, ha társadalmi megalapozottsága nincsen. A magyarságnak fel kell készülnie, hogy maga intézze életét. Beszélte a nagy magyar betegségről. Mi, magyarok — mondotta — szeretünk egyhelyben ülve, köldökünkre nézve tehetetlenül sopánkodni. Ezzel a nagy és szörnyű betegséggel vette fel 1918 november 15-ikén, illetve 1919 január 19-én történt megalakulásakor a MOVE a harcot. A magyarságot társadalmilag kell megfogni, megszervezni, társadalmi munkára kell nevelni. A MOVE munkáját a legkisebb hanggal, a lehető legegyszerűbb eszközökkel, de a legkonokabb céltudatos kitartással kell végezni. Meg kell tanítani a magyarságot az egyetemes magyarság jobbteleért folyó küzdelem cél- és öntudatos megharcolására. Le kell szoktatni a magyarságot a felülről jövő vezetés utáni menetelésről és meg kell tanítani az önállóságra és önálló cselekedetekre. Fejtegeti a MOVE célszolgálatát s ismerteti a bajokat, melyeket nem szabad elhallgatni, Van a magyarságban erő a bajok feltárására éppen úgy, mint azok orvoslására. A maga, valamint az elnökség, tisztikar és választmány nevében hálásan megköszöni a választással megnyilvánult bizalmat s igéri, hogy a MOVE helyi csoportjának vezetősége csendes, de alapos munkával fogja végezni vállalt kötelességét, de a csoport minden egyes tagja is tartsa szent kötelességének a lelkiismeretes munkásságot. Üdvözlöi *Bánkuthy László* országos főtítkárt, a központ képviselőjét s azon reményének ad kifejezést, hogy a központ a legmesszebbmenő támogatásban részesíti hazafias munkájában a rimaszom-

bati csoportot, mely a felszabadult Felvidéken elsőnek alakult meg.

Bánkuthy László országos főtítkárral a MOVE elnöksége nevében melegen köszönti az alakuló közgyűlést. Örömmel látja — ugymond — hogy a MOVE lelkesége itt mennyire megtalálható. Köszönetet mond az előkészítő bizottság tagjainak eredményes fáradozásukért, majd óriási hatást keltett, szónoki hévvel előadott, nagyszerűen felépített beszédében szinte kézzelfoghatólag s a legkisebb részletekre is kiterjedőleg, nagy szakavatottsággal ismerteti a MOVE-t, mely *keresztény, nemzeti és fajvédő alapon álló társadalmi-, sport- és kultúregyesülés. Célja: Nemzetnevelés és nemzetvédelem. Feladata tehát a magyar ifjuság nemzeti, keresztény és fajvédő szellemű nevelése, a keresztény magyar sport fejlesztése, az öntudatos, egymást megértő és támogató keresztény magyar társadalom szervezése, irányítása és vezetése, a nemzetvédelem jegyében, mint legfőbb cél: a honvédelem szolgálatában.* Hogy mi tartja össze a MOVE-t? Ami benne van s ami hiányzik belőle. Ami benne van, az az örök eszményeink, Vallás, Család, Haza érdekében — a bizalom, megértés és szeretet jegyében — működő, önzetlenül kötelességteljesítő nemes bajtársi szellem. Ami hiányzik belőle, az a felekezetieskedés, pártpolitika és mindaz, ami az egység ellensége, a széthúzás felélesztője lehet, — amint ezt az ál-

talános tájékoztató is mondja. Számos sikerült példával illusztrálja ismertetését az országos főtítkárral a rimaszombati csoport működésére Isten bőséges áldását kívánva végzi a hallgatóság részéről tapsviharral kísért beszédét, melyet Varga Imre elnök a közgyűlés részéről elismerő, hálás szavakkal köszönt meg.

Dr. Janisch Géza társelnök indítványára az alakulás alkalmából *Szeder János* országos elnök távirati üdvözlését elhatározván, az impozáns módon lefolyt közgyűlés a Hymusz eléneklésével fejeződött be.

A nagy horderejű eseményről szóló, annak jelentősége miatt vezetőhelyen hozott beszámolómat legméltingóbban a MOVE általános tájékoztatása nyomán azzal végezzük, hogy a MOVE szeretettel lát minden keresztény magyart soraiban, legyen bármilyen rendű és rangú. De aki jön, oldja meg saruit, mielőtt belép a kapukon, hagyja odakint a könyöklés, tülekedés, csörtetés önzését, mert a MOVE-n belül egyetlen joga lesz: kötelességét teljesíteni s a sok vásári jelszó helyett egyetlen jelszava: *Becsülettel a hazáért!*

*

A megalakult csoport elnöksége és tisztikara a szervezéssel kapcsolatos teendőik megbeszélése végett, Varga Imre elnök vezetése mellett első ülését már megtartotta s a taggyűjtési munkálatok is folyamatba tétettek. Tagsági díj hónapoként 20 fillér, vagyis egyévre 2 P. 40 fillér.

Erkölcsei erők a külpolitikában.

Abban a feszült és forrongó légkörben, ami a nemzetközi politikai helyzetet jellemzi, egyre több figyelem és érdeklődés fordul Magyarországra felé. A világ sorsát, háború és béke kérdését, Európa új arculatának kialakulását nem a kisállamok döntenek el. Kísországek sokszor sodródhatnak bele adott helyzetbe, amely szándékaik és törekvéseik ellenére is magával ragadhatja őket. De nemzetközi politikát csinálni azon az alapon, amely csak az országok területi nagyságát és lakosságának számát veszi figyelembe, mégsem lehet. A nemzetekben levő erkölcsi erő olyan fontos tényező, ami döntően esik a mérlegbe s a számbelileg kisebb erőket meghatározhatja, — vagy fordítva: az erkölcsi erő hiánya a számbeli erők értékét jelentősen csökkentheti.

Ez az egyszerű igazság adja magyarázatát annak a kivételes figyelemnek, ami a külföld részéről Magyarországra irányul. Ma már nemcsak a baráti államok részéről kapjuk meg a

megbecsülésnek területünket és népességünket jóval túlhaladó mértékét, hanem azoknak az országoknak részéről is, amelyek nem mutattak sok jóindulatot — legalább is hivatalos politikájukban — a magyarság kérdéseiről. A francia sajtó Magyarországot kulcsfontosságú ir és sok maszlag és rosszindulatu álhír között újra és újra hangsúlyozottan kiemeli azt a fontos szerepet, amelyet Magyarország a mai külpolitikai helyzetben betölt. Az angol sajtó pedig — amely egyébként mindig tárgyilagosabb és szívélyesebb volt — Románia felé intéz figyelmzetést: itt volna az ideje, hogy több megértést tanúsítson Magyarországra iránt.

Helyeslően kell tudomásul vennünk ezeket a jelenségeket. A magyar közvélemény két évtizeddel ezelőtt — a legnagyobb megpróbáltatás idején is — érezte, hogy hiába próbálnak bennünket elsüllyeszteni Európa szinpadán: egyezer éves ország erkölcsi ereje sokkal több, semhogy számbelileg talán nagyobb, de

tagyogo
tippem!
van

VEGYEN TUNGSRAM KRYPTON IZZÓT —
MOST OLCSÓBB

erkölcsi szempontból lényegesen alsóbbrendű államok tartósan fölébe kerekedhessenek. Ebbe az erkölcsi erőbe vetett rendületlen hitnek alapján indult el új utakon a magyar politika és sikerét főleg két tényezőnek köszönhetette. Az egyik az volt, hogy minden időben, minden változás közepette megőrizte az ország belső rendjét. A husz esztendő alatt Magyarország mindig a rend és közbiztonság szigete volt, — azután, hogy egyetlen hatalmas erőfeszítéssel kiküszöbölte testéből a bomlasztó elemeket.

A másik tényező a magyar külpolitika határozott és megbízható vonalvezetése volt. Barátokat kereső, igazunkat nyíltan hirdető, önértékes, de mindig

békés külpolitikát folytatunk, kitarva egy irányzat mellett és elutasítva magunktól minden esetlegesen kínálkozó kaland lehetőségét.

Ez a belső és külső politika meghozta gyümölcsét. Meghozta az elszakított területek egy részének visszaszerzésével és meghozta azzal a tekintéllyel, amelynek Magyarország ma a nemzetközi életben örvend. S ezek az eredmények utat mutatnak a jövőre is. Nyugalom, fegyelmezetttség, rend és biztonság az ország határain belül s támadó szándék nélküli önérték, kitartás és feltétlen egység a külpolitikában. Ezek lesznek továbbra is irányjelzői az utnak, amely — hitünk szerint — továbbra is fölfelé vezet. M. E.

A nyugdíjasok, özvegyek és árvák igazolása és ellátási igényének bejelentése.

A m. kir. minisztérium 7960—1939. M. E. sz. alatt e tárgyban a következőket rendeli:

1. §.

Igazolási kötelezettség.

1. Azokat a volt magyar, illetőleg volt csehszlovák közszolgálati nyugdíjasokat, özvegyeket és árvákat, akiknek az 1938. évi november hó 2. napján, vagy ezt megelőző időben a visszacsatolt felvidéki területeken volt állandó lakhelye,

abban az esetben, ha a magyar állam, vagy az ellátás szempontjából az állammal viszonyosságban álló intézmény terhére ellátásban (nyugdíjban, nevelési járulékbán) kívánnak részesülni, — tekintet nélkül arra, hogy ezidőszent ellátási előlegben vagy segélyben részesülnek-e vagy sem, — igazolási eljárás alá kell vonni.

2. Igazolási eljárás alá kell vonni — amennyiben a magyar állam vagy az ellátás szempontjából az állammal viszonyosságban álló intézmény terhére ellátásban kívánnak részesülni — azokat a volt magyar közszolgálati alkalmazottakat is, akik az 1921. évi július hó 26. napja előtt a visszacsatolt felvidéki területeken a magyar közszolgálati kötelekben állottak, állásukat azonban magyarságuk miatt minden ellátás nélkül elvesztették, valamint a visszacsatolt felvidéki területeken szolgálatot teljesített azokat a volt csehszlovák közszolgálati alkalmazottakat is, akiket az 1938. évi november hó 2. napja után a magyar közszolgálatban átmenetileg sem alkalmaztak, illetőleg az átmenetileg történt alkalmazásból elbocsájtottak.

3. Az igazolási eljárás megindítását kérni kell. A kérelmet legkésőbb 1939. évi október hó 31. napjáig kell előterjeszteni. Az 1939. évi október hó 31. napja után előterjesztett kérelem figyelembe nem vehető.

4. Az igazolási eljárás megindítását a (2) bekezdésben említettek közül nem kérhetik azok, akikkel szemben az igazolási eljárást már lefolytatták, vagy

akikkel szemben az eljárás már folyamatban van. Ezek közül azoknak, akiket az igazolási eljárás során igazoltak, az 1939. évi október hó 31. napjáig, azoknak pedig, akiket később igazoltak, az arról szóló határozat kézhezvételétől számított 15 napon belül kell az érvényes jogszabályok alapján járó nyugellátás megállapítását kérniük.

5. A (3) és a (4) bekezdés szerinti kérelmet a m. kir. pénzügyminisztérium által kiadott Ny. illetőleg Ö. jelzésű, sorszámmal ellátott folyamodványúrlapon kell előterjeszteni. A Ny. jelzésű úrlapon a volt magyar, illetőleg a volt csehszlovák közszolgálati alkalmazottak és nyugdíjasok, az Ö. jelzésű úrlapon az özvegyek és árvák terjesztik elő kérelmüket. A folyamodvány-úrlapot a visszacsatolt felvidéki területeken lakó személyek a lakóhelyükre illetékes községi előjáróságnál (városokban a polgármesternél) szerezhetik be. A folyamodvány-úrlapot a m. kir. posta, illetőleg a volt csehszlovák posta szolgálatában állott személyek, valamint ezek özvegyei és árvái a lakóhelyükön levő vagy ahhoz legközelebb eső m. királyi postahivatalnál, a m. kir. államvasutak, illetőleg a volt csehszlovák államvasutak szolgálatában állott személyek, valamint ezek özvegyei és árvái a lakóhelyükön levő, vagy ahhoz legközelebb eső m. kir. államvasuti állomásfőnöknél szerzik be. Magyarországnak más területein lakó személyek a folyamodvány-úrlapot a m. kir. központi illetményhivataltól, a m. kir. posta vezérigazgatóságától, illetőleg a m. kir. államvasutak igazgatóságától kérhetik.

6. A folyamodvány-úrlapot a legnagyobb gondossággal kell kitölteni és ahhoz az ellátás megállapításához szükséges okmányokat kell mellékelni. A megfelelően kitöltött és okmányokkal kellően felszerelt folyamodványt ahhoz a hatósághoz, illetőleg hivatalhoz kell eljuttatni, amelytől az érdekelt a folyamodvány-úrlapot beszerezte. A folyamodvány átvételéről a hatóságok, illetőleg hivatalok az érdekeltnek a folyamodvány-úrlap sorszámmal ellátott átvételi elismervényt kötelesek adni, illetőleg postán megküldeni.

7. A községi előjáróságok (polgármester), illetőleg a m. kir. postahivatalok és a MÁV állomásfőnökségek a hozzájuk beérkezett folyamodványokról 2 példányban kimutatást kötelesek készíteni. A kimutatásban a folyamodvány sorszáma, a folyamodó nevét, lakáscímét és a folyamodvány átvételének napját kell feltüntetni. A községi előjáróságok (polgármester) a hozzájuk 1939. évi augusztus és szeptember hó folyamán beérkezett folyamodványokat és azoknak mellékleteit — az említett kimutatás egyik példányának csatolása mellett — 1939. évi október hó 5. napjáig, az 1939. évi október hó folyamán beérkezett folyamodványokat pedig 1939. évi november hó 5. napjáig kötelesek a m. kir. központi illetményhivatalhoz megküldeni. A m. kir. postahivatalok, illetőleg a MÁV állomásfőnökségek a hozzájuk beérkezett folyamodványokat az említett határidőig a m. kir. postavezérigazgatósághoz, illetőleg a MÁV igazgatóságához kötelesek betérjeszteni.

8. A folyamodványok illetékmentesek.

9. A jelen §. (1) és (2) bekezdésében foglalt rendelkezések nem vonatkoznak a hivatásos katonai állományu egyénekre, valamint ezek özvegyeire és árváira, továbbá a nem hivatásos katonai állományból származó hadirokkantakra, hadiözvegyekre és hadiárványokra és más hadigondozottra, valamint a társadalombiztosítás körében ellátott, ille-

tőleg ellátandó egyénekre és hozzátartozóikra.

2. §.

Igazolási eljárás.

1. Az 1. §-ban említett igazolási eljárást a 2300—1939. M. E. sz. rendelet 9. §-ban, illetőleg az 5250—1939. M. E. sz. rendelet 2. §-ban meghatározott bizottságok — az igazságügyi közszolgálat kötelékébe tartozott személyekre, azok özvegyeire és árváira nézve az 5390—1939. M. E. sz. rendeletben foglaltak figyelembe vételével — folytatják le, az említett rendeletekben meghatározott módokat szerint.

2. Az igazolási eljárás lefolytatása céljából a m. kir. központi illetményhivatal (a m. kir. postavezérigazgatóság, a MÁV igazgatósága) a hozzá beérkezett folyamodványok alapján a folyamodók névjegyzékét, a folyamodó állásának és lakóhelyének feltüntetésével, valamint a folyamodók által kiállított nyilatkozatokat az illetékes főispánhoz küldi meg. A főispán a nyilatkozatokat észrevételeinek közlésével az illetékes igazoló bizottság elnökéhez juttatja. Az igazságügyi közszolgálat kötelékébe tartozó személyek nyilatkozatait a főispán észrevételeinek közlésével a m. királyi igazságügyminiszterhez terjeszti fel, aki azokat az igazoló bizottság elnökéhez juttatja.

3. Az igazoló bizottságok az igazolási eljárás eredményét — az érdekelt részére szóló értesítés kiadásával egyidejűleg — az érdekelt személy nevének, állásának és lakóhelyének feltüntetése mellett a m. kir. illetményhivatalnál; a m. kir. postavezérigazgatóságnál; a MÁV igazgatóságával közli, illetőleg a igazságügyi közszolgálat kötelékébe tartozó személyeknél a m. kir. igazságügyminiszternek jelenti.

Rimaszombat fejlesztéséről.

Valahányszor külföldön u. n. kisvárosban jártam, mindig eszembe jutottak a mi vidéki városaink. Kutató szemekkel figyeltem, hogy mi az, ami ott jó és szép s amit minálunk is meg lehetne valósítani.

A kis nyugati városok határozottan imponálnak az embernek. Nem méreteikkel, hanem összpontosított kulturáltságukkal. Nézzük Olaszországot: ugyszólván majdnem mindegyik északolaszországi kisvárosban megtalálunk minden olyan tényezőt, ami csak fővárosokban, vagy csak egészen nagy városokban szokott lenni. (Iskolák, egyetem, muzeum, könyvtárak, képtárak, gyönyörű templomok, parkok, szobrok, szórakozóhelyek stb.) Olaszország kultúrembere nem áhítozik Róma, mint egyedülálló kultúrközpont után, mert jól érzi magát saját kis városkájában is.

Nem úgy van minálunk. A legtöbb vidéki ember úgy gondol Budapestre, minden kultúra központjára, mint örökre elérhetetlen vágyálomra. Megkezdődött ugyan már a decentralizáló kulturpolitika, igaz, hogy nem rég, de jobb későn, mint soha.

Szerintem minden egyes embernek hazafias kötelessége azon fáradozni, hogy elősegítse fejlődését annak a városnak, ahol lakik. Amint lakásunkat szeretettel csinósítjuk, rendezgetjük, ugyanúgy városunk adottságait is a maximumra kell fokoznunk. Ne csak az ország fővárosában lehessen kulturéletet élni; arra kell törekednünk, hogy a környező vidéknek nívós kulturközpontja legyen.

a TELEFUNKEN
RÁDIÓ
NAPPAL is
hangerős

T240V. T240U.

Arny
napszak-kapcsolóval!

Országszerte
közismert

VÁRKONYI ballonkabátok
egyedélárusítása Rimaszombatban

GYULAI ISTVÁN

ruhaüzletében.

Férfi szimpla P 24:30
Férfi fél béléssel P 28:30
Férfi dupla béléssel P 40:30

Férfi, fiu és gyermek Bocskay kabátok, ulsterek, bebecsek, bundák, bőrkabátok, öltönyök, nadrágok stb. állandó nagy raktára.

itt a
Havi 2 P
részletre
48
pengős
NÉPRÁDIÓ

Tanít, Szórakoztat, nevel!
Vegye meg rádiókereskedőjénél.

Rimaszombat meglepően kulturált, lakóinak számához képest. Egyetemet — egyelőre — nem építhetünk. Iskoláink csak elismerést érdemelhetnek.

Muzeumunk van. Impozánsak középkorunk emlékei.

Terek, parkok, utcák, szórakozóhelyek?

Engedelmet kérek, hogy mint Rimaszombat új lakója, szerény megfigyeléseimet néha ismeretesen ezen a helyen, azzal a legőszintebb jóakarattal, hogy használják vele ennek a kedves városnak.

Legelső, amit megérkezésem pillanatában konstatáltam: csinos, modern álmoháspülete, muskátli virágtartókkal, a kijáratnál toronyszerű kiképzés, benne óra, — ami áll...

Két hónapja nézem, de az óra még mindig áll... Valahányszor meglátom, mindig lehangelődöm. Az álló óra életelen, olyan, mint a kidobott ócskavas, semmire se jó. Különösen szomorú látvány, ha annyira kihangsúlyozott, megtisztelő magaslapon áll... Pedig a kegyes óra életet, mozgást, tempót diktál az embernek. Sok külföldi városban a legelőkelőbb és legforgalmasabb ponton, a városkapu fölött tisztelik az órát.

Nem tudom, hova kellene hatnunk, de itt kérem az illetékeseket, gyógyítassák meg szegény beteg órát! Ne csufolja továbbra is ezt a tornyot céltalanságával.

Rimaszombat tereiről szeretnék még ez alkalommal szólni. A megyeháza szépségét nagyszerűen kiemeli az előtte fekvő, gondosan parkírozott térség. Annál mostohább az uttest másik oldalán levő, az előbbi térhez pedig szervesen hozzátartozó terület. Ez a dzsungel igazán nem méltó a mögötte rejtgetett, belül annál értékesebb muzeumhoz. Gyönyörű kert lehetne ide varázsolni, kipuhtatva a bozótot, díszfákkal és virágokkal beültetve ezt a remek teret. És járható utat a muzeum kapujához, a Muzeumhoz, ami a város büszkesége lehetne! A Tompa-tér perspektívája ezzel megkétszereződne és rengeteget szépítené ez a kis költséggel járó változtatás városunkon.)*

A Horthy Miklós-tér alaprajzi szempontból kifogástalan. Négyzetes tér, középen a templom, a tér csinos házakal keretelve: ideális főtér egy városnak.

De a déli misére siető ember nagyot sóhajt, mielőtt lép a kellemesen árnyékos járdáról, hogy átvágjon a templom-tér forrását lehelő sivatagján... A tér szélén vannak ugyan fák, akácok, az alföldi szaharáját megkötő hasznos fák, de egy ilyen csinos felvidéki város főtérét nem akáccal kellene ékteleníteni. A gyönyörűen ápolott városi kert igazolja, hogy Rimaszombaton úgy is tudnak kerestekedni. Pompás parkot lehetne teremteni ezen az óriási térségen, változatosan ültetett díszfákkal (olajfa, fenyő, ezüsfenyő stb.) díszbokrokkal, a virágágyak között elhelyezett néhány padal. Nemcsak a helybeliek fogadnák örömmel, de elősegítené Rimaszombat idegenforgalmát is. Az anyaországból rengetegen utazták be a visszacsatolt felvidék városait. Azon kell dolgoznunk, hogy ide is minél többen látogassanak el és vigyék magukkal városunk jóhi-

rét: „Rimaszombat olyan szép, hogy igazán érdemes megnézni!”

Még egy fájdalmas pontot kell érintenem: a poros Andrassy-utcat. Nem kell jó hatást az ideérkező idegenre az a portenger, amibe elmerül. Amíg ennek az utcának az aszfaltozására sor kerülhet, addig is elviselhetővé lehetne tenni a rajta való közlekedést, ha naponta legalább kétszer meglocsolnák. Nem jelentene nagy anyagi megterhelést, hiszen nem hosszú ez az utca. Azt hiszem hálásak lennének érte az Andrassy utca lakói, minden ember, aki arra jár, a sorok írójával együtt.

Dr. Kriesch Lajosné.

*) Az országzászló felállításával erről még ez őszön gondoskodás történik. (Szerk.)

Szörmevásár!

Szörmebundák, paletok, szörmeárúk nagy választékban. — Átalakítások.

Schwarz és Schmidl cég
szűcsök-szörmeáruháza
L O S O N C, Vasut-utca 3.

Elsőrangú fővárosi szabászat és szűcsmunka! Meghívásra házhöz jövünk.

Felhívás a Frontharcos Bajtársakhoz!

Rimaszombat városában lévő helyi frontharcos csoport szervező bizottság felhívja mindazon frontharcos bajtársakat, akik még az országos frontharcos szövetségnek ezideig nem tagjai, — jelentkezzenek felvételtől végett a város-háza 8. sz. szobájában, ahol mindennap d. u. 3—5 óráig minden utbaigazítást megkaphatnak és átvehetik a személyi lapokat is kitöltés végett. —

A helyi csoportnak ezideig 48 leigazolt jelvényes tagja van.

A frontharcos alakuló közgyűlés is rövidesen meg lesz tartva, mely közgyűlésen a tisztviselőkn kívül a számvizsgáló és intézőbizottság rendes és póttagjai lesznek megválasztva.

Bajtárs!

Tagul belépni a frontharcos szövetségbe egyenlő a Haza iránti hűségnyilatkozattal!

Jelvényt viselő bajtársaknak, bárhol találkozol velük, frontharcos módra tisztelegj. Ne feledd: A frontharcos jelvény viselése kötelez!

A szervezőbizottság.

Eladó.

Egy

kétszárnyas üvegajtó

kétoldali üveges betéttel, melynek mérete: 115 cm. széles 250 cm. magas. Ugyanez a méretű vas redőny sinekkel ugyancsak eladó.

Érdeklődni lehet Rábely Károly könyvnyomdájában.

Meddig lehet műtrágyázni?

A rendkívüli, háborus viszonyok folytán sok gazda elmarad és elmaradt az őszi munkálatokkal. Gyakori kérdés, nem késünk-e el a műtrágyázással?

Bizonyos, hogy kötött talajon, nevezetesen a nehezen oldódó műtrágyákat korán kell elszórni és bemunkálni, őszi kalászosok alá azonban a szuperfoszfátot még kötött talajon is adhatjuk közvetlenül a vetés előtt kombinált vetőgéppel, természetesen vetéskor. Ilyenkor a szuperfoszfát könnyű oldékonysága különösen előnyös. Már nyirkos talajban is oldódik, egyenletesen eloszlik és a kibúvó csiranövényeknek rögtön rendelkezésére áll.

Minél későbbben vetünk, annál kevésbé tudják a csirázó őszi és könnyen felvehető foszforsav táplálékot nélkülözni, mert ez ad növekedésüknek lendületet, ez segíti őket, hogy a kitevelésre alkalmas fejlődési fokot a tél előtt elérjék.

Ha kálisót adunk, annak elszórása is ráér őszi vetés előtt, mert vízben

szintén könnyen oldódik, kivéve klór iránt érzékeny növényeknél. Nitrogénből a szükséges adagnak rendszerint csak $\frac{1}{2}$ — $\frac{1}{3}$ -át adjuk őszi, a többi, ha szükséges, tavasszal f-jtrágyának.

Ha Hungária-Mészfoszfátot alkalmazunk, azt igyekezzünk minél előbb a talajba juttatni.

Az Egyetemi Munkatábor jótékony célú színelőadása a Polgárikörben.

Az Egyetemi Önkéntes Munkaszolgálat rimaszombati tábora, a nyár folyamán rendezett nagyszerű táborfüzti estje után, műkedvelőivel néhány nap múlva ismét a nagyközönség elé lép.

Sok helyen felmerült már régen a gondolat, segíteni a rimaszombati szegénysorsú iskolásokon.

A munkatábor most önként vállalt gondolat megvalósítására.

Folyó hó 23-án este fél 8 órai kezdettel színelőadást rendeznek a Polgárikör nagytermében, melynek tisztá jövedelmét a fent említett jótékony célra fordítják.

Előadásra kerül Rozgonyi Miklósnak, a rádióban nemrég elhangzott „A diadalmas ásó” című hangjáték szerzőjének „Szerenád” c. énekes, táncos vígjátéka.

Az előadást az ujonnan bevonult munkaszolgálatosoknak a rimaszombati nagy közönséggel való táncos egybekötött ismerkedési estje követi.

A helybeli nagyközönségnek az előadás iránt már most tanúsított érdeklődése miatt az előadást folyó hó 24-én (vasárnap) délután 4 és este 8 órai kezdettel megismétlik.

Az előadásokra ezután is munkaszolgálatos szeretettel vár mindenkit a rendezőség. Belépődíj: I. hely 1. P. II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér. Jegyek elővételben Rábely József könyvkereskedésében kaphatók.

HIREK

Másodvirágás.

Őszi virágzásra csalta a bucsuzó Nyár visszakacsintó szemének tüzes pillantása a kacér akácot; a gémberedésben sodródó, haragoszöld levélernyő alatt ott fehérlik az illatos fürtösvirág.

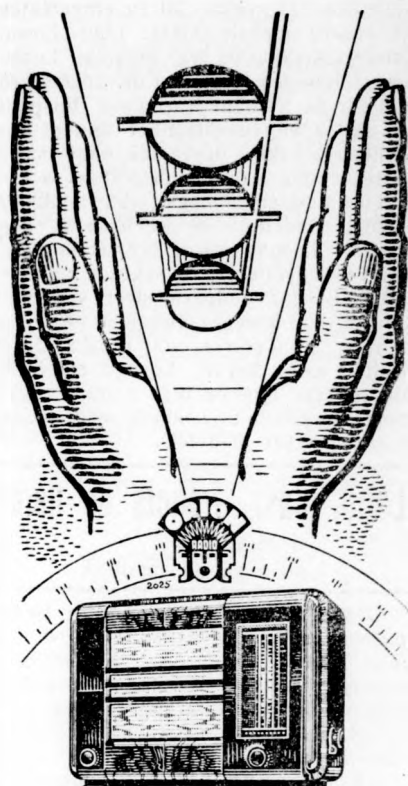
A szenderegésbe zizegő orgona fölnesselt, a szunnyadó rügyek barna ruháját széthájtotta az ujjfakadás izmos karja s kifürtöztötte a lilára szinesedett, apró virágcsoda.

Az aranyeső is megragogyogtatja sárga szirmát a bérceken már deret szippantó Nap ellangyosodott sugárkévéjében s a csenevész hajtásba nyulott rózsagallyak hegyén is ott duzzad az újra életre pattanni igyekvő bimbó.

Élni akarás! Szent, csodás másodvirágzás, az örök titok fenséges megnyilatkozása ez...

...A vénasszonyok nyarában fel-fel zengő halk őszi melódikák csendé finomulnak egy pillanatra, a szívekbe a Nyár heve surran vissza s míg kacagva kopogtatjuk az élet szépségeinek kapuját, a fehérkizanténumos őszi hangulat helyébe piros nyári dalokat fakaszt lelkünkben az őszi virágfakadás...

Argus.

Szelektivitása, hangminősége, teljesítménye,

SZUPER!

Az ára — sokkal olcsóbb! Ilyen csak egy van: a 044-es

ORION
radio

KAPHATÓ MINDEN ORION RÁDIÓKERESKEDŐNÉ

Orvosi hír. Dr. Szepesbélai Roth Pál, az Orsz. Tisztviselői Betegsegélyezési Alap kerületi főorvosa, rendelőjét magánbetegek számára is a Deák Ferenc u. 24. sz. alatt (Zsuffa féle ház) megnyitotta.

Eljegyzés. Kovács Jenő és Szalontay Mária jegyesek. Rimaszombat, 1939. szeptember 12. (M. k. é. h.)

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Gabnay Antal bankigazgató, rimaszombati lakost a rimaszombati kir. törvényszék területére állandó bírósági könyvszakértővé nevezte ki.

Egyházi hír. A roznányi Püspöki Főhatóság Korponay Géza rimaszombati adminisztrátort a rappi plébánia vezetésével bizta meg, a rimaszombati plébánia adminisztrátorává pedig dr. Bányai József gim. hittanárt nevezte ki.

Losonc ünnepe. Losonc megyei város képviselőtestülete az elmúlt csütörtökön a városháza nagytermében tartotta meg ünnepélyes rendkívüli közgyűlést, amelyen a képviselőtestület Losoncnak megyei várossá alakulását és a polgármester, valamint a polgármesterhelyettes kinevezéséről szóló ren-

A 43. magyar kir. **Osztálysorsjáték** sorsjegyei már kaphatók.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben P. 700.000.—

Nyeremények : P. 400.000.—
P. 300.000.—
P. 100.000.—
P. 70.000.—
P. 50.000.—
P. 40.000.—
P. 20.000.—
P. 10.000.— és számos kisebb nyeremény.

44.000 db. nyeremény összesen P. 9.758.000.— értékben. 88.000 db. sorsjegy, tehát minden második sorsjegy nyer.

Vásároljon már most sorsjegyet, hogy kedvenc számát kiválaszthassa!
Sorsjegyek kaphatók :

Nemzeti Hitelintézet r. t. fiókjánál,
az Osztálysorsjegy elárusító helye.

Rimaszombat, Deák Ferenc-u. 17. Főpostával szemben.

deleket tárgyalta. 20 év elnyomatása és keserű megaláztatásai után Losonc ismét visszakerült régi jogaiba. Losonc város ünnepén megjelent **dr. Söldos Béla**, Gömör és Kishont vármegye főispánja is, akit a képviselőtestület ünnepi közgyűlésére érkező nőgrádiak nagy szeretettel vettek körül. Főispánunk a közgyűlés keretében magas színvonalu beszédet mondott és kijelentette, hogy amikor Losonc város örömeiben teljes szívvel együttérez, büszkeség tölti el, hogy Losonc polgármesteri székébe 6 évden át volt híseges, becsületes és nagy tudású munkatársa, volt titkára, ifj. dr. Koltai Ernő került. Losonc csütörtöki bensőséges ünnepe után a mult hagyományain elindult a sokszor megálmodott szebb magyar jövő felé.

Latin, olasz, francia és német

órákat adok.

Cím a kiadóhivatalban. —:—

Országos protestáns napok Budapest 1939. október 23-tól november 5-ig. Rendkívül gazdag és változatos programmal s 50 és 75%-os vasuti díj-kedvezményel. Közlekedési felvilágosítást a református és evangélikus lelkészi hivatalok adnak.

Közigazgatási bizottsági ülés. Gömör és Kishont vármegye közigazgatási bizottsága **dr. Söldos Béla** elnöklése alatt f. hó 12-én tartotta szokásos havi ülését. A bizottság a folyó ügyeket tárgyalta, majd elhatározta, hogy a jövőben, tekintettel a jobb vasuti összeköttetésre, az ülések kezdetének idejét ismét délelőtt 10 órában állapítja meg. Ezen az ülésen tett a bizottságnak utolsó ülésen jelentést **dr. Raksányi Árpád** m. kir. tisztifőorvos helyettes, aki régi munkahelyére, Szigetvárra tér vissza. A távozó tisztifőorvost **dr. Horváth Árpád** alispán bucsuztatta el. Meleg szavakkal méltatta eredményekben dus, önfeláldozó és odaadó munkásságát, melyért a vármegye közönségének hálaíját és köszönetét tolmácsolta.

Halálozások. **Salzmann Ottó**, nyug. ügyéségi elnök, a tiszai evangélikus egyházkerület ügyésze, aki mint joggyakornok és aljegyző több, mint három évtizeddel ezelőtt a rimaszombati kir. törvényszékénél működött s városunkból is nősült, f. hó 7-én, életének 69 ik évében Nyiregyházán elhunyt.

Ifj. Deák Jánosné szül. Elek Rózsa f. hó 10-én 29 éves korában városunkban elhalálozott.

Özv. Einhorn Károlyné szül. Glatter Róza életének 81-ik évében f. hó 11-én örök pihenésre tért.

Bajtársi találkozó. A volt m. kir. beszerbecsényi 16. honvéd és népfelkelő gyalogezred tisztai bajtársai legközelebbi összejövetelüket folyó hó 16-án Budapesten a **Pannónia kávéház** külön termében (VIII. Rákóczi u. 5.) délután 6 órai kezdettel tartják meg.

A „hatvanévesek“ összejövetelét közvacsora keretében folyó hó 9-én este tartották meg az idén a Polgári körben. A kor jogán tiszteletben részesül, de az idő minden megpróbáltatásának azért mégis ifjui dacossággal ellentálló hatvan és ennél is több évesek közül ez évben már hiányzott a mosolygósarcu, kedves régi mesztor, **Rábely Miklós** bácsi, aki tavasszal megpihenni az öröknyugalom táborába költözött. A macska-asztalos ifjabbakkal együtt mintegy másfélszázan vettek részt a kedélyes hangulatban lefolyt összejövetelen, melynek ünnepi szónokai **Percz Samu** és ifj. **Rábely Miklós** voltak, akiknél kívül még többen mondtak sikerült pohárköszöntőket.

V. Oros János 80 éves. Serke község lakossága vasárnap meleg ünnepélyben részesítette köztisztelőnek örvendő vezetőjét, **V. Oros János** kiszagát nyolcvanadik születésnapja alkalmából. A gömri gazdamozgalmak éharcosának családi ünnepélyén **Hevessy László** nyug. főispán, **dr. Csák Géza**, **Fodor István**, **Varga Imre** pártelnökök és **Szakall Zoltán** főtitkár vezetésével a vármegyei pártszervezet küldöttsége is megjelent s kifejezésre juttatta az országos pártvezetőség szerencsekívánatait is. A Sajóvölgyi Gazdasági Egyesület

nevében **Fodor Jenő** felsőházi tag, a serkei ref. egyház részéről pedig **Zajdó László** lelkész és **Bodon István** tanító köszöntötték **V. Oros Jánost** a szép évforduló alkalmából, amely egybeesett közéleti munkásságának hatvanötödik évfordulójával.

Turistavacsora. A Magyarországi Kárpát-Egyesület vasárnap délben tartotta meg országos vándorgyűlését a hosszuzói csepkörbarlangban, vitéz pávai **Mátyás Sándor** altábornagy, társelnök vezetésével. A vasárnap vándorgyűlést megelőzően az országos vezetőség tagjai két napos turán vettek részt, amelyen Gömör természeti szépségeit keresték föl. A budapesti turisták csütörtökön este a rimaszombati osztály vendégei voltak a Polgári körben, amely alkalommal közvacsorát rendeztek tiszteletükre. A közvacsorán **dr. Söldos Béla** főispán és **dr. Horváth Árpád** alispán is megjelentek. A vendégeket a Magyarországi Kárpát Egyesület rimavölgyi osztálya nevében **Rábely Miklós** elnök üdvözölte, formás felszólalás keretében, hangsúlyozva a felszabadulás utáni első országos turista találkozó jelentőségét. A turista egyesület központja részéről **Rubányi Vilmos** főtitkár köszönte meg a szíves fogadtatást.

A Rimaszombati Bank, előbb Rimaszombati Takarékpénztár, vármegyénk legrégebb pénzügyintézete BETÉTEKET kedvező kamatozással fogad el és azokból visszafizetésekért mindenkor azonnal teljesít.

Autóbuszjárat Székáros—Lévárt-fürdő—Tornalja között. A kereskedelem és közlekedésügyi minisztérium **Kovács Ferencné** székárosi lakosnak engedélyt adott Tornalja vasutállomás—Székáros és Lévárt-fürdő közötti rendszeres autóbuszjáratra. Az új autóbuszengedély mindkét irányban négy kocsijáratot tartozik naponként indítani. A menetrendet és a megállóhelyek jegyzékét e napokban teszik közzé.

Felvidéki m. kir. kizsagda számtartási és üzemmstatistikai központ létesült Kassán. A felszabadult felvidéki terület újabb nagyjelentőségű intézménnyel szaporodott. A földművelésügyi kormány Kassán felállította a felvidéki kizsagda számtartási és üzemmstatistikai központot, amelynek a keszthelyi és debreceni központok mintájára való megszervezésével **dr. Machnyik Andor**, a rimaszombati földművesiskola igazgatóját bizta meg.

Kárpátgyesületi kirándulás. Az elmúlt vasárnap a rimavölgyi osztály egy csoportja **Röcsey Dániel** és **Benkovits Gyula** vezetésével a hosszuzói országos vándorgyűlésen vett részt, egy másik csoport pedig **Tóth Vilmos** turavezető kalauzolásával a Pogányvart látogatta meg. Most vasárnap (szeptember 17-én) **Pokorágyra** vezet egész napos kirándulást a rimavölgyi osztály **Tóth Vilmos** turavezető rendezésében. Találkozás vasárnap reggel 7 órakor a pokorágyi uti vasuti sorompónál. Utirány: **Birinkút, Kilitó, Kőjankó, Kőbányák.** Gyaloglás összesen 4 óra. Esőköpenyt és egész napra élelmet mindenki hozzon magával. A rendező egyesület kéri a tagok minél nagyobb számban való megjelenését. Vendégeket is szívesen látnak.

Műkedvelő ifjusági egyesületek figyelmébe. Szüreti mulatságot rendező ifjusági egyesületeknek **Csibe Károly**, író, **Rákospalota (Zápolya u. 38).** Megtekintésre is megküldi a „**Biró Marcsa eljegyzése**“ című vidám, kacagtató, érdekes szüreti bohózatát. Ára 1 pengő 20 fillér. Valamint az ifjusági, — tűzőltó — és levente egyesületek részére kiválasztásra is küld 8—10 darabot a két háromezter helyen nagy sikerrel játszott s a Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium által a műkedvelői szindarabok jegyzékébe felvett 16 féle 3 felvonásos és 25 féle egyfelvonásos, hatásos, vidám népszínműveiből, vigjátékaiból és hazafias színjátékaiból, iskolák részére pedig a 70 féle hazafias, karácsonyi és egyéb iskolai színjátékaiból azoknak, akik levelezőlapon kötelezőleg kijelentik, hogy legalább 2 pengő értékű megtartanak és a megnevezett darabokat egy héten belül visszaküldik.

A tüzelőanyag fele kell

a saját találmányu és szabadalmazott, új rendszerű

HERMONN nevet kapott cserépkályhába, a jüz rendszer folytán a fűtő felület 100% lett nagyobb, meleg kisugárzása kalóriában 150% nagyobb. Fűthető: szénvel, fával, vagy együtt és bármilyen tüzelő anyaggal, mindentől fele kell, mint eddig.

Az érdeklődőknek díjtalanul szolgálók felvilágosítással, a szerkezeti mintát kicsiben is bemutatom, nem kell hozzá szakértelem, könnyen megérthető, régi kályhák is átalakíthatók.

Szabadalmi szám 7744/939.

Vondra János

kályhás

RIMASZOMBAT.

SPORT.

FOOTBALL.

Gyöngyösi AK—RPS 6:1. A RPS vereségsorozata folytatódott. Ezuttal Gyöngyösön szenvedett érzékeny vereséget.

Vasárnap délután játsza itthon első bajnoki mérkőzését városunk futballcsapata, az RPS a Salgótarjáni SE ellen. Ezuton is felhívjuk a sportkedvelő közönséget, hogy minél nagyobb számmal szíveskedjenek megjelenni a mérkőzésen. Ha azt akarjuk, hogy a sportélet újra arra a színvonalra emelkedjék városunkban, mint a multban volt, támogassuk egyetlen sportegyesületünket szívvel, lélekkel.

A Szerkesztő üzenete:

Több osgyáni polgár. Panaszukkal forduljanak közvetlenül az orvoslásra hivatotthoz.

Felelős szerkesztő: **Rábely Károly.**

Zongoratanítást

vállal

Mihalik Alíz, Menhely u. 5.

Kiadó üzlethelyiség.

Horthy Miklós tér 5. sz. alatti üzlethelyiség (jelenleg dohány-nagyáruda) a hozzá tartozó raktár-helyiséssel együtt f. évi október 1-től kiadó.

Értekezni lehet naponként délután 4-től 5 óráig az emeleten a tulajdonosnál.

KIADÓ

Andrássy utca 25. sz. alatt

5 szobás komfortos emeleti lakás október hó 1-től.

Értekezni lehet ugyanott az emeleten

Értesítés.

A nagybecsült vevőközönség tudomására adom, hogy a budapesti öskeresztény

Trunkhahn szövet és ruhagyár

jóhírnevének örvendő áru eladásával engem bizott meg.

Férfi és női ruhaszövetek, valamint szabó kellékek, intézeti és egyesületi ruhaanyagokra rendelést felveszek, kedvező részletfizetésre is. Felhívásra házhoz is jövök. Készíték kosztümöket, női és leányka kabátokat, de ezek készen is kaphatók.

A n. é. közönség pártfogását kérem

GABONÁS ISTVÁN

női szabó

Rimaszombat, Horthy Miklós-tér 2. sz.

Kiadó üzlethelyiség.

Horthy Miklós-tér 26. sz. alatti üzlethelyiség lakással együtt azonnal bérbe kiadó.

Értekezni lehet: **RÁBELY KÁROLY** tulajdonossal.